

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

התועדויות ח"י באלול

בשבת זו, ח"י באלול, יום-הולדתם של הבעש"ט ושל רבנו הזקן, יהיו בקהילות חב"ד ברחבי הארץ התועדויות חסידיות. הציבור מוזמן להתעורר ולהתחזק באור שגילו המאורות הגדולים האלה, ולהתכונן לימים הנוראים מתוך שמחה.

ספר-התורה הכללי

ביום שני, כ' באלול, תקיים ברחבת הכותל המערבי חגיגת סיום והכנסת ספר-התורה הכללי שנכתב על-ידי צעירי-חב"ד לחיזוק האחדות, השמירה וההגנה הרוחנית על עם-ישראל כולו. רבבות יהודים, ובהם חיילי צה"ל, תושבי יישובי הספר ויהודים מכל רחבי תבל, קנו אותיות בספר התורה הזה. מעמד כתיבת האותיות האחרונות בספר-התורה יתחיל בשעה 17:30 באולם 'מנהרת הדורות', ולאחר מכן תצא תהלוכה חגיגית, לרחבת הכותל. עדיין אפשר לקנות אותיות בספר התורה, בטלפון 03-9607588 (שלוחה 0).

לעזור בחגים

הכול מכירים את מנהג 'קמחא דפסחא', אולם גם חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עזרת למשפחות הנוקות. בתי-חב"ד ברחבי הארץ נערכים למבצעים מיוחדים של חלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה, כדי לאפשר להן לחגוג את חודש החגים כראוי. נוכח המצוקה הגוברת, חשוב לחשוב על המשפחות שבלא עזרתנו יתקשו לחגוג את החגים כראוי.

סמינר ראש-השנה

אגודת דעת מארגנת סמינר מיוחד לראש-השנה, מיום רביעי כ"ט באלול (12.9) עד מוצאי שבת, ג' בתשרי (15.9), במלון הנופש כינר קלאסיק. טל' 9353932-08.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:13	7:51	7:24	7:03
8:11	8:51	8:16	7:58
פרקי-אבות השבוע: פרקים ג-ד			

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

היום שנתן לנו את החיות

כולנו נהנים מאוצרותיה של החסידות, ולמעשה היהדות כולה אימצה את דרכו של הבעש"ט. אבל בימים ההם נתפסה דרכו כחידוש מהפכני, שאף נתקבל בתחילה בחשדנות

נ"י באלול הוא יום גדול וחשוב בעולמה של החסידות. ביום זה נולדו הבעש"ט (בשנת תנ"ח) ורבנו הזקן, בעל התניא והשולחן-ערוך (בשנת תק"ה). על-כן נקרא היום הזה - 'יום הולדת את שני המאורות הגדולים'. בקהילות החסידים נהוג לאחל ביום הזה: "חג שמח".

יותר משלוש-מאות שנה לאחר הולדת הבעש"ט קשה לנו להעריך איך היה העולם היהודי נראה בלא האור המופלא שגילה. כולנו נהנים מאוצרותיה של החסידות, ולמעשה היהדות כולה אימצה את דרכו של הבעש"ט. אבל בימים ההם נתפסה דרכו כחידוש מהפכני, שאף נתקבל בתחילה בהסתייגות ובחשדנות.

פתרון לכול

בימיו שרר קיטוב חריף בין חלקי העם. מצד אחד עמדו תלמידי-חכמים ולומדי תורה, ומהצד השני המוני יהודים פשוטים שנתרחקו מחיי יהדות. הייתה מתיחות גדולה בין הקבוצות, וכמעט לא היה ביניהן שיג-ושיח. הנתק בין הלמדנים ליהודים הפשוטים, גרם להמוני העם להיגרר יותר ויותר אחר הגויים שמסביבם.

ציבור שומרי התורה והמצוות, בדורו של הבעש"ט, אף ששקד על לימוד התורה, לקה בבעיה של יובש רוחני. היו חסרות לו השמחה, ההתלהבות, הדבקות שאליה מגיעים על-ידי תפילה. ההתמקדות היתרה בלמדנות פיתחה טיפוסים שכלתניים, קרים ונטולי חיות.

ואז, ביום ח"י באלול, ירדה לעולם נשמתו הגדולה של הבעש"ט. באותו יום, ח"י באלול, נתגלה אליו מורו ורבו ולימדו את כל סתרי התורה, בעוד הוא מתנהג כצדיק נסתר ומנהיג את עדת הצדיקים הנסתרים. ובהיותו בן שלושים ושש, גם-כן בח"י באלול, נצטווה מן השמים להתגלות ולהפיץ את שיטת החסידות.

הבעש"ט הרעיף אהבה על היהודים הפשוטים, ה'תינוקות שנשבו', שנתרחקו משום-מה מאורה של היהדות. הוא קירבם אליו, גילה להם שגם הם יכולים להיות קרובים אל ה' ותורתו, ועורר את הנקודה היהודית הפנימית הטמונה בהם.

ליהודים שומרי התורה והמצוות, שתורתם ומצוותיהם נעשו שגרה יום-יומית נטולת חיות, הביא הבעש"ט את אור החסידות, שהפיחה בהם רוח-חיים חדשה. הם התמלאו שמחה, חיות, התלהבות. פתאום חשו את האושר שבעבודת ה'. כל תפילה, כל שורה בתורה וכל מצווה, קיבלו טעם חדש ורענן.

מפיח רוח-חיים

תרומתה של החסידות אינה מצטמצמת לעושר הרוחני העצום, של אמרות, סיפורים, ניגונים והויי. היא יצרה עולם חדש גם מהבחינה הרעיונית. כיום, לאחר שלוש-מאות שנה, נעשו רעיונותיה ועקרונותיה נחלת הכלל.

הבעש"ט החדיר בנו את משמעותה של אהבת-ישראל אמיתית. היכולת והצורך לאהוב רשע גמור ממש כשם שאוהבים צדיק גמור. הבעש"ט לימד, שאהבת-ישראל קשורה בעצם המהות היהודית, בעצם היות היהודי בנו יחידו של הקב"ה, חלק אל-וה ממעל ממש. וכשם שהורים אוהבים את בנם-יחידם, בלי קשר למעשיו, כך צריך לאהוב כל יהודי.

אנו נהנים כיום לא מאורו של הבעש"ט בלבד, אלא גם מאורם של תלמידיו וממלאי-מקומו. תורת החסידות נתגלתה בממדים עצומים בדורות שלאחר מכן, הוסברה והורחבה (במיוחד בתורת חסידות חב"ד, שגילה רבי שניאור-זלמן מלאדי), וכיום היא נגישה לכל אחד ואחת. אם בימי הבעש"ט היה האדם נדרש בכל-זאת להיות בעל ידע תורני ורמה רוחנית נאותה כדי לקלוט את אור החסידות, מכיוון שרעיונות החסידות שגילה הבעש"ט היו מתומצתים ונקודתיים - בימינו החסידות פתוחה לפני הכול, במאות ספרים, בכל הרמות.

גדולי החסידות קישרו את תאריך לידתו של הבעש"ט - ח"י באלול - עם עניין החיות. היום הזה מחיה ומפיח רוח-חיים בחודש אלול. תורת החסידות שגילה הבעש"ט מעניקה לנו יכולת להתקרב אל הקב"ה בחודש אלול מתוך אהבה ושמחה, ולזכות לכתיבה וחתמה טובה לשנה טובה ומתוקה.

פיזור שאין לו גבולות

עני בדעת

אך כיצד יכול אדם ב־דעת להניח הצידה את שכלו ואת רגשותיו ולפעול בקבלת-עול מוחלטת שאין בה גבולות? על כך נאמר בהמשך: "על העני". כשאדם מתבונן במצבו, הוא מוצא שהוא 'עני', עני בדעת, וממילא אין הוא יכול לסמוך על שכלו ועל רגשותיו, אלא הוא צריך להימצא במצב של "פיזרת רגלך" על כל מצווה, ובמיוחד על מצוות הצדקה.

השכר על כך הוא: "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך". 'בבואך' – זו ההתעוררות שמעניקים לאדם מלמעלה קודם העבודה, והיא הנותנת לו כוח לעשותה. 'בצאתך' – זו ההתעוררות הרוחנית שהוא מקבל לאחר שהוא פועל בכוחות עצמו. היהודי מקבל אפוא כוחות עליונים, שמסייעים לו בכל מקום שבו הוא פועל, וגם ברכה כפשוטה בכל הדרוש בגשמיות וברוחניות.

(תורת מנחם כרך כג, עמ' 59;
לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 309)

יש מצוות הקשורות עם ההבנה (ראש), כמו מצוות ידיעת גדולת הבורא, מצוות תלמוד-תורה ועוד. יש מצוות הקשורות ברגש (גוף) – אהבת ה', יראת ה', אהבת-ישראל וכדומה. ויש מצוות מעשיות הנעשות בקבלת-עול (רגל).

כוח בלתי-מוגבל

ההבנה והרגש – מוגבלים. יש גבול ליכולת ההבנה וליכולת ההרגשה. אולם קבלת-עול אינה מוגבלת. קבלת-עול, כפי שהיא בעצם מהותה, אין לה גבולות. האדם המקבל עליו עול מלכות שמים, מוסר את עצמו לעשות כל מה שהקב"ה מצווה, בלי גבול ומידה.

וזו המשמעות של הביטוי "פיזרת רגלך". פיזור מסמל התפשטות בלתי-מוגבלת. התפשטות כזאת יכולה להיות רק ב'רגל' – בקיום המעשי של המצוות, מתוך קבלת-עול. כאשר הרגל פועלת על-פי מידת ההבנה והרגש, תהיה פעולתה מוגבלת למידת ההבנה והרגש; אולם כשהיא פועלת מתוך קבלת-עול, כאן יש 'פיזור', התפשטות בלי גבול.

בין הברכות הכתובות בפרשתנו נאמר: "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך". על ברכה זו התבטאו חז"ל: "אם פיזרת רגלך על העני ועל המצווה, נתקיים עליך ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך". משמעות הדברים בפשטות היא, שאם תסייע לעניים ולענייני מצווה, תתקיים בך הברכה הזאת.

אולם לשון חז"ל דורש הסבר: ראשית, "על העני" הכוונה למצוות הצדקה; מהי אפוא ההוספה "ועל המצווה", וכי אין הצדקה בכלל המצווה? שנית, הביטוי "פיזרת רגלך" אינו מובן. בהקשר הרגליים מתאים להשתמש בלשון הליכה או ריצה, אבל לא פיזור.

ראש, גוף ורגל

דברי חז"ל יובנו על-פי העומק הפנימי הטמון בהם. האדם מתחלק בכללותו לשלושה חלקים: ראש, גוף ורגל. הראש מייצג את ההבנה, הגוף את הרגשות, והרגל את כוח העשייה.

גם המצוות מתחלקות לשלוש החלוקות האלה.

מן המעיין ביכורים | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

רעש בשמים

בח"י באלול תקע"ד, כשמלאו לבעל-שם-טוב שש-עשרה שנה, שהה בפונדק ביישוב קטן. בעלי הפונדק היו אנשים פשוטים מאוד, שבקושי ידעו להתפלל, אבל על כל דבר היו מודים לקב"ה בתמימות ובחום.

באותו יום יצא הבעש"ט להתבודד בשדה. בעת ההתבודדות עסק באמירת מזמורי תהילים, עם כוונות על-פי הקבלה בייחודי השמות הקדושים. פתאום זכה לגילוי אליהו. על שפתיו ריחף חיוך, שהפליא את הבעש"ט.

אמר לו אליהו הנביא: "אתה מתייגע בעמל רב לכוון את ייחודי השמות הקדושים של פסוקי התהילים. בעלי הפונדק אינם יודעים כלל את ייחודי השמות, אבל כשהם אומרים 'ברוך הוא ומבורך שמו לעולם ועד' – נעשה רעש בשמים יותר מכל ייחודי השמות שהצדיקים הגדולים מכוונים".

ארצו של הקב"ה

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה, אשר תביא מארצך, אשר ה' אלוקיך נותן לך" (דברים כו, ב). כל עניין מצוות הביכורים הוא להוציא מהמחשבה שהארץ היא "ארצך", אלא לדעת שהארץ היא "אשר ה' אלוקיך נותן לך".

(העקדה)

ביכורים ורחמים

בפרשת ביכורים נזכר שם ה' שלוש-עשרה פעמים, כנגד י"ג מידות הרחמים. אף בפרשת י"ג המידות (שמות לד) הזהיר על "ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה' אלוקיך".

(משך חכמה)

כרם ישראל

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה" (דברים כו, ב). "אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה... אומר הרי זה ביכורים" (רש"י). הקב"ה נכנס לכרם עם-ישראל ורואה ילד או ילדה שנכנסו לגיל מצוות, או אדם מבוגר שזה עתה התקרב לתורה, "אומר הרי זה ביכורים", הקב"ה רוצה שיחנכו ילד או יהודי זה לתורה ולמצוות, שיביאוהו לבית המקדש.

(לקוטי שיחות)

להחזיר קדושה

פירות הביכורים לא הוקרבו על-גבי המזבח, אלא ניתנו לכוהן לאכילה. ללמדנו, כי תפקידו של האדם אינו לבטל את הגשמיות, אלא להחזיר לתוכה קדושה.

(לקוטי שיחות)

כוחם של עושי מצווה

"השקיפה ממעון קדשך... וברך את עמך את ישראל" (דברים כו, טו). כמה גדול כוחם של עושי מצווה – שכל 'השקפה' שבתורה ארורה וזה בלשון ברכה. אמר רבי יוסי ב־רחינא, ולא עוד, אלא שכתוב בו "היום הזה".

(ירושלמי מעשר שני)

הפיכת הקללה לברכה

רבי יוסי ב־רחינא מוסיף על דברי התנא קמא, שהדבר כן לא במצוות ביכורים בלבד, אלא בכל זמן ובכל מקום, קיום המצוות בכוחו להפוך את הקללה לברכה.

(ספר המאמרים ת"ש)

תפילת החברים

ישב לו רבי משה שקוע בתלמודו. שיחה תוססת של תבורת יהודים, היושבת בסמוך לו, הסיחה אותו מלימודו. הללו סיפרו על הבעל-שם טוב הקדוש ומופתיו המופלאים.

"שמעו מעשה ממקור ראשון", פתח אחד מהם. "זוג מבוגר, חשון בנינים, בא לפני הבעש"ט בתחנונים שיברכם בבן זכר. הבעש"ט הטיל עליהם לתרום סכום מסויים ל'פדיון-שבויים' ובירכם. כעבור שנה נולד להם בן כישרוני במיוחד, וכאשר הביאוהו אל הבעש"ט, הוסיף לברכם גם באריכות ימים, שיזכו לגדלו לתורה ולראות בחופתו".

הסיפור פער פצע קואב בליבו של ר' משה, שהיה יהודי אמיד ותרם רבות לבני העיר. הוא זוגתו מרים נשואים כבר שלושה עשורים, ולא זכו לזרע של קיימא. בעבר, אחרי שנים של עקריות, נפקדו בשלוש בנות, אך הן נפטרו זמן קצר לאחר לידתן.

העיר דנבורג, שבה גר ר' משה, עברה באותה עת שינוי מהפכני. מאחוריו עמד יהודי ושמו ר' גדליה, שלימים התברר כי הוא תלמיד מובהק של הבעש"ט. לפרנסתו היה סנדלר, ואשתו באשה הייתה עוסקת ברפואה ובהרגעת ילדים על-ידי סגולות מיוחדות. עד מהרה התחבב ר' גדליה על כל הסובבים אותו, ובמיוחד על היהודים הפשוטים, שעמם למד חומש ורש"י, על-פי הבנתם.

בימים ההם היו 'מגיידים' סובבים בעיירות ומוכיחים את הרבים. הללו היו מייסרים את ההמון בדברי מוסר קשים, בתוכחות ובהטלת אימה מגודל העונשים המצפים למי שאינם מקיימים את התורה והמצוות. על רקע זה הפתיעו מאוד דרשותיו של ר' גדליה, שסגנון היה שונה לחלוטין, ושמען הגיע לכל בתי-הכנסת בעיר.

הוא היה מדבר בשבחם ובמעלתם של ישראל. הוא דיבר על קיום מצוות בשמחה ועל התנהגות במידות טובות ובאהבת-ישראל. בדבריו שזר סיפורים שרוממו גם את ליבם של האנשים הפשוטים.

מפיו התוודעו התושבים לדמותו של הבעש"ט, ולא חדלו מלספר בנפלאותיו. שיטתו של הבעש"ט כבשה את ליבם של יהודי דנבורג, והיא נהפכה לבירת עדת החסידים באותה עת.

הסיפור ששמע ר' משה זה עתה עורר בו ניצוץ של תקווה. אולי ייסע אל הבעש"ט וייוושה על-ידי ברכת הצדיק.

בשובו לביתו גולל את מחשבותיו לפני זוגתו.

מרים, אשתו, הספיקה גם היא לשמוע סיפורים רבים על הבעש"ט, בעקבות קשריה עם באשה, אשת ר' גדליה. זמן עלה בדעתה לעשות זאת, אך חששה להציע זאת לפני בעלה. עתה שמחה מאוד ועודדה את בעלה לצאת לדרך.

אולם ר' משה, שמאז חתונתו לא יצא מהעיר, היסס מאוד לצאת לדרך הארוכה כל-כך. סכנות הדרך הפחידוהו והוא לא מצא אומץ לעשות מעשה נועז כל-כך מבחינתו.

יום אחד נודע, כי לרגל חג-השבועות המתקרב נוסע ר' גדליה אל הבעש"ט, עם קבוצה מאנשי העיר. בשמחה

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

אין מעכב

ו יחודה של הגאולה הקרובה הוא בכך, ששום יהודי לא יישאר בגלות, אלא הכול יזכו לגאולה. כך נאמר בספר יחזקאל (כ,ג): "חי אני נאום ה' אלוקים, אם לא ביד חזקה... אמלך עליכם". אפילו אם יהיו מי שלא ירצו להיגאל, יגאל אותם הקב"ה על-כרחם וימלך עליהם "ביד חזקה". וכך מפרש רש"י את הפסוק "ושב ה' אלוקיך את שבותך" (דברים לג) - "אוחז בידיו ממש איש-איש... תלוקטו לאחד אחד בני-ישראל".

ברור שאין הכוונה שהשרשעים יישארו ברישעתם, אלא שהקב"ה יעורר את ליבו של כל יהודי לשוב בתשובה שלמה, עד שיהיה ראוי לגאולה. כך מפרש רבנו הזקן (הלכות תלמוד-תורה פרק ד, הלכה ג. תניא סוף פרק לט) את הפסוק "כי לא יידח ממנו נידח", שכל יהודי "בוודאי סופו לעשות תשובה", לקראת הגאולה.

העוון לא יעכב

עצם קיומם של חוטאים בעת הגאולה אין בו כדי למונעה. על הפסוק (תהילים קלח) "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו", אומרים המפרשים (מצודת-דוד): "גם העוון לא יעכב הגאולה, כי הוא יפדה את ישראל מן העוונות". אפשר לראות זאת גם בסדר הפסוקים שאומרים ב'נפילת-אפיים' - קודם "פדה אלוקים את ישראל מכל צרותיו", שהיא היציאה מן הגלות, ורק אחר-כך "והוא (הקב"ה) יפדה את ישראל מכל עוונותיו" (ראה ספר השיחות תנש"א כרך א, עמ' 323 ואילך).

כך נאמר גם יכן (מיכה ז,יח): "מי א-ל כמוך נושא עוון ועובר על פשע לאשרית נחלתו", ופירושו המפרשים: "לאשרית נחלתו - אותם שיישארו מחבלי המשיח, אינו עומד על הפשע להשיג בו, לשלם עליו גמול, אלא עובר על הפשע והולך להלאה, כאילו לא יראנה" (מצודת-דוד). וכן פירש הרד"ק: "לא יפנה לעד אל מעשיהם, כי חפץ חסד הוא... וחסדו יגבר על חטאיהם כשיגיע זמן הגאולה".

אין הדבר סותר את הצורך בתשובה לפני הגאולה. אכן, נחוצה תשובה קודם הגאולה, ובמיוחד מאחר שאנו רוצים שהגאולה תבוא באופן של "זכר" ובבחינת "אחישה". אך התשובה הזאת שלפני הגאולה אינה חייבת להיות תשובה גמורה, שמוחקת את כל העוונות, אלא דיי בהתחלה של התעוררות בלבד. מחיקת העוונות והתשובה השלמה יהיו אחרי הגאולה.

כבר עשו תשובה

הרבי אף התבטא (שם) כי "כבר עשו תשובה", והסביר: "אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה כמה פעמים במשך ימי חייו, שעל-ידי זה נעשה 'בשעתא חדא וברגעא חדא' מרשע גמור צדיק גמור, כפסק-דין הגמרא (קידושין מט,ב) ש'המקדש את האישה על-מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בליבו'".

ועוד אמר: "מצאנו דברי ימי ישראל בכל הדורות, שגדולי ישראל השתדלו להרבות בלימוד זכות על ישראל, גם כשהיו בשפל המדרגה. אבל בדורנו אין צורך אפילו לחפש לימוד זכות, מכיוון שהמצואות בפועל היא, שהחיסרון שיש בדרך בקיום התורה והמצוות, הוא מפני האונס של 'תינוקות שנשבו'. מי שלעת-עתה אינם מקיימים תורה ומצוות, הם 'תינוקות שנשבו', שהם בגדר אנוסים, ואונס רחמנא פטריה. ולאידך גיסא, כאשר אותם 'תינוקות שנשבו' מקיימים אפילו מצווה אחת בלבד (ועל-אחת-כמה-וכמה הרבה מצוות) - הרי זה יקר וחשוב ביותר אצל הקב"ה".

"ועוד יותר: דווקא בדורנו רואים את ההתעוררות הגדולה של אותם 'תינוקות שנשבו' לשוב לדרך התורה והמצוות, עד שעשרות אלפי יהודים התקרבו ונעשו שומרי תורה ומצוות בפועל ממש, ומוסיף והולך ביתר שאת וביתר עוז". לכן יכולה הגאולה לבוא תיכף ומיד.

החליטו ר' משה וזוגתו להצטרף למסע. בהגיעם, נכנסו ר' משה ומרים אל הבעש"ט, שפכו את מר ליבם וביקשו את ברכתו. להפתעתם, לא ענה להם הבעש"ט. מאוכזבים יצאו השניים אך המתינו לפעם הבאה. בפגישה הבאה, כעבור כמה ימים, חזר הדבר ונשנה: הם מבקשים והבעש"ט שותק.

כאשר אירע הדבר בשלישית, התרגשה האישה מאוד ובצאתה מחדרו של הבעש"ט התמוטטה. לאחר שהתעוררה מעלפונה פרצה בבכי מר. היא ובעלה הבינו שדלתות הישועה נעולות בפניהם.

כאבם הגדול של בני-הזוג נגע לליבו של ר' גדליה. הוא הכיר את אורח התנהגותו של הבעש"ט, והבין שגזרה היא למעלה.

הוא נועץ בחבריו, ויחדיו החליטו לאסוף מניין אנשים ולהתענות שלושה ימים בתפילות ובתחנונים, בעבור ר' משה ואשתו. את הדבר ישמרו בחשאי, לבל ידע מזאת איש, ולאחר מכן ישאלו את פי הבעש"ט מה לעשות.

ביום השלישי לתעניתם, לאחר שעסקו יום ולילה בתורה ובתחנונים, ללא שיחת חולין, התייצב לפניהם לפתע משרתו של הבעש"ט והודעה בפיו: הבעש"ט מזמנים לסעודת מצווה. הם הופתעו מאוד, כי לא הייתה כל סיבה ידועה לעריכת הסעודה.

אל הסעודה הזמין הבעש"ט את תלמידיו ואת כל האורחים ששהו אז במז'יבוז'. הוא היה בחדווה גדולה, והרבה לדבר על מעלת חביבותה של אהבת-ישראל למעלה, עד אשר חברים נאמנים, המבקשים באמת את טובת זולתם, יכולים בכוח תפילתם להפוך גזר-דין של שבעים שנה מקללה לברכה וממות לחיים.

כעת הבינו ר' גדליה וחבריו כי בעקבות תעניתם נערכה הסעודה, וזו עת-רצון ושעת-כושר. מיד דחקו בר' משה ואשתו לגשת שוב אל הצדיק ולהביע את משאלתם. ואכן, מיד העניק להם הבעש"ט ברכה מפורשת לבן זכר, שיאריך ימים ושנים.

שנה בדיקו לאחר מכן, שלושים ושלוש שנים לאחר חתונתם, ר' משה ומרים חבקו בן, ונקרא שמו בישראל שלמה. למרבה השמחה, גם לר' גדליה וזוגתו באשה נולדה בת, ונקראה יוכבד.

לחגיגת הבר-מצווה לקח ר' משה את בנו אל הבעש"ט, והצדיק בירכו בזיכרון טוב ובאריכות ימים. כשגדל הנער, נשא לאישה את יוכבד, בת ר' גדליה.

זה סיפור לידתו של ר' שלמה 'באשעס' (על שם חמותו, באשה), שהיה מחסידיו הקשישים של רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא' ומייסד חסידות חב"ד.

מתכוננים להשבתה הגדולה

עוזב החקלאי את השדה ולא שב אליה עד אחרי שנת השמיטה. יש גם צורך לתת מענה לשאלות הלכתיות רבות.

הפסקה ביצוא

זו רק ההתחלה. "יש חקלאים המייצאים לחו"ל סחורה בשווי מיליון דולר. אנחנו מעניקים להם תמיכה כספית לאורך השנה, כדי שיוכלו להחליט לא ייסגרו בפני החקלאי מישארל, לאחר שבמשך שנה שלמה לא שיווק את תוצרת אדמתו.

אנשי המרכז גם נושאים ונותנים עם בנקים וגופי כספים אחרים. רבים מהחקלאים מחזיקים ציוד חקלאי, שנקנה בליסינג, ועליהם לשלם את התשלומים מדי חודש בחודשו. מאין ישלם זאת בשנה שבה אין לו רווחים כספיים?

מניעת גירוש עובדים

גם את משרד החקלאות גייסו לטובת שומרי השמיטה. עבודות חקלאיות רבות נעשות כיום בידי עובדים זרים מתאלנד. הכשרת עובד זר לעבודה חקלאית נמשכת כשנה. החקלאים חששו שבשנת השמיטה הפועלים שלהם יגורשו מהארץ. בדיקה עם משרד החקלאות העלתה שזו אכן כוונת המשרד. המרכז הפעיל לחץ כבד שהוביל להסכם עם החקלאים, ועל-פי הפועלים יושאלו לענפים אחרים במשך ולא יגורשו.

"זה מפעל שבכל שנת שמיטה מתמודד עם

ב עוד שבועיים ישבתו מעבודה, למשך שנה שלמה, 340 אלף דונמים של קרקע חקלאית, אומר הרב שמואל-מרדכי מינץ, העומד בראש 'המרכז הארצי לחקלאים שומרי שביעית', המוכר גם בשם 'קרן השביעית'. "בשנת השמיטה הקודמת, תשס"א, רק 250 אלף דונמים ישבתו מעבודה", הוא מציין והשמחה ניכרת בקולו.

זו שנת השמיטה החמישית שהוא עומד בראש המרכז, שמסייע לחקלאים בשמירת מצוות השמיטה. משנת תש"מ הוא מתרוצץ בין השדות ברחבי הארץ ופגש עם חקלאים המבקשים לשמור שמיטה כהלכה. לדבריו, שטחי הקרקע שישבתו גדלו, אך מספר החקלאים מתמעט והולך. "יש ירידה במספר החקלאים. בחקלאות המודרנית, מעטים מעבדים שטחי חקלאות גדולים", הוא מסביר.

הכנות לשמיטה

ההכנות לשמירת השנה השביעית מתחילות בסוף השנה החמישית ונמשכות לאורך כל השנה השישית. שנים עשר מדריכים מקצועיים עומדים לימינם של החקלאים המבקשים להשביט את אדמתם, כדי להכין עמם את הקרקע לפני השנה השביעית.

הרב מינץ: "כל חקלאי הוא פרויקט אישי וזקוק להכוונה פרטית. יש צורך להכין את המטע, השדה או המקשה, לפני שעוזבים את הקרקע לשנה שלמה. כל מקום והבעיות הייחודיות לו. זו טעות נפוצה לחשוב שעם כניסת ראש-השנה

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הגינה לקראת השמיטה

שאלה: מה כדאי לעשות בימים האלה כדי להכין את גינת-הנוי לקראת שנת השמיטה?

תשובה: בשנת השמיטה יהיו מותרות רק מלאכות מסוימות, ואף הן - כעבודות תחזוק בלבד, לצורך קיום הצמחים. עצים ושתילים שלא הגיעו לרמה של גידול 'מלא' - ספק אם יהיה מותר לגוזמם ולבצע בהם את כל הטיפולים הנראים לנו הכרחיים בכל שנה.

יש לעשות עכשיו את כל המלאכות שיצמצמו ככל האפשר את המלאכות שיידרשו בשנת השמיטה. יש לדשן בדשנים שימנעו צורך בדישון נוסף בשנת השמיטה (באדמה שאינה חולית במיוחד אין בכך בעיה). יש לעדור היטב את כל הצריך עידור. יש להשמיד עשבייה, ובשטח נרחב או סמוך לעצים אפשר לרסס בחומרים מונעי נביטה, ולהשקות לאחר-מכן. חשוב מכול - לגוזם ככל האפשר את כל הצמחים הדורשים גיזום.

זריעה או נטיעה של עצי פרי כבר אסורה. נטיעת שתילים של עצי-סרק חשופי שורש מותרת עד ט"ו באלול. ויש מתירים עד ראש-השנה. בעניין העברת שתילים עם גוש הקרקע שבו גדלו - יש לשאול רב המומחה בהלכות האלה.

זריעה ושתילה של שיחים ופרחים עונתיים מותרות עד כ"ו באלול (סמוך לשקיעה). ויש מתירים עד ראש-השנה.

מרבדי דשא אפשר לשתול עד ראש-השנה, אולם שתילי דשא שיישתלו עכשיו - לא יגיעו לכיסוי מלא עד ראש-השנה, ועל-כן יהיה אסור להשקותם ולכסחם בשמיטה לעידוד הצמיחה אלא למניעת נזק בלבד.

גם דייר בבית משותף צריך להסדיר את הטיפול בגינת הבית, שיהיה על-פי ההלכה. חשוב לדעת, כי במעט תשומת-לב ובתכנון מראש, אפשר לקיים גינת-נוי סבירה ולטפל בה כהלכה בשנת השמיטה.

מקורות: ראה 'משפטי ארץ' - שביעית' מכוון חקל"ת, פ"א; קטני שביעית עמ' 222 ואילך.

Levi Hartman
לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com

3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company

הרב מינץ: "כל חקלאי הוא פרויקט אישי"

הוצאות אדירות", מציין הרב מינץ. "גדולי התורה והחסידות, שעוקבים אחר פעילותו ומקבלים דיווחים שוטפים ועדכניים, מחזקים את ידינו". לדבריו, בין המחזקים היה גם הרבי מליובאוויטש. בשנת תשל"ג נכנס אל הרבי הרב אברהם קלייס, איש 'המרכז הארצי לחקלאים שומרי שביעית', וסיפר לו על הפעילות הנעשית למען שמירת השביעית. הרבי רשם המחאה לטובת המרכז הארצי. בשנת תש"מ עבר הרב קלייס שוב וקיבל המחאה בסכום גדול יותר. כך היה גם בתשמ"ז.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום ניתן לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org